

Exam. Code : 103206

Subject Code : 1227

B.A./B.Sc. 6th Semester

POLITICAL SCIENCE

(International Politics : Theory & Practice)

Time Allowed—Three Hours] [Maximum Marks—100

Note :— There are **TEN** questions in Section A. Attempt any **SEVEN** questions in **10-15** sentences. Each question carries **4** marks. Total marks of this section is **28**. In section B, there are **EIGHT** questions, **TWO** from each unit. Attempt **FOUR** questions in all, **ONE** from each unit. Each question carries **18** marks. The total weightage of this section is **72** marks.

SECTION—A

1. Write down any two definitions of International Politics.
2. What is Margenthau's Realist Model of International Politics ?
3. Write down any four characteristics of National Power.
4. Write a note on Balance of Power.

5. Write a note on Detente.
6. What do you mean by Bi-polar Order ?
7. What is Global terrorism ?
8. Write down objectives of SAARC.
9. Write a note on G-4.
10. What is New International Economic Order ?

SECTION—B

UNIT—I

1. What is International Politics ? Discuss the nature and importance of International Politics.

OR

2. What is idealist approach to International Politics and write down its characteristics.

UNIT—II

3. What is National Power ? Discuss the elements of National Power.

OR

4. What is the relevance of Balance of Power in the contemporary times ?

UNIT—III

5. Define Cold War. Analyse the causes of Cold War.

OR

6. Write down nature of Emerging World Order.

UNIT—IV

7. Write down the successes and challenges of European Union.

OR

8. Write down the organisation, powers and functions of Security Council.

(PUNJABI VERSION)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 10-15 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਲ 28 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਹੋਏ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 72 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗੋੱਥੋ ਦਾ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਮਾਡਲ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
4. ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
5. ਦੰਤਾਂ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
6. ਦੋ-ਧਰੁਵੀਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
7. ਵਿਸ਼ਵੀ ਅੰਤਵਾਦ ਕੀ ਹੈ ?
8. ਸਾਰਕ (SAARC) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ?
9. G-4 ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
10. ਨਵੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਹੈ ?

ਪਾਠ— ਅ

ਯੂਨਿਟ— I

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

4. ਸਮਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ ?

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਸ਼ੀਤ-ਯੁੱਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

6. ਉੱਗਦੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੇ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

8. ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਸੰਗਠਨ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

(HINDI VERSION)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ ਮੇਂ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ। इनमें से सप्त प्रश्नों का उत्तर 10-15 वाक्यों में दो। हर प्रश्न के 4 अंक हैं। इस भाग के कुल 28 अंक हैं। भाग ख में आठ प्रश्न हैं। हर यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करते हुए चार प्रश्न करो। हर प्रश्न के 18 अंक हैं। इस भाग में कुल 72 अंक हैं।

भाग—क

1. अन्तर्राष्ट्रीय राजनीति की दो परिभाषाएं लिखो।

2. अन्तर्राष्ट्रीय राजनीति का मारगैथ्यु का यथार्थवाद मॉडल क्या है ?
3. राष्ट्रीय शक्ति की चार विशेषताएं लिखो।
4. शक्ति सन्तुलन के ऊपर नोट लिखो।
5. शीता के ऊपर नोट लिखो।
6. विश्व आंकवाद क्या है ?
7. द्वि-ध्रुवीयकरण से आपका क्या भाव है ?
8. सार्क (SAARC) के ऊपर नोट लिखो।
9. G-4 पर नोट लिखो।
10. नई-अन्तर्राष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्था क्या है ?

भाग—ख

यूनिट—I

1. अन्तर्राष्ट्रीय राजनीति क्या है ? इसके स्वरूप और महत्व के बारे में चर्चा करो।

अथवा

2. अन्तर्राष्ट्रीय राजनीति का आदर्शवादी दृष्टिकोण क्या है ? इसकी विशेषताएं लिखो।

यूनिट—II

3. राष्ट्रीय शक्ति क्या है ? राष्ट्रीय शक्ति के तत्वों की चर्चा करो।

अथवा

4. समकालीन समय में शक्ति सन्तुलन की क्या प्रासंगिकता है ?

यूनिट—III

5. शीत युद्ध की परिभाषा दो। शीत युद्ध के कारणों का विश्लेषण करो।

अथवा

6. उत्पन्न हुई विश्व व्यवस्था के स्वरूप के बारे में विस्तार से लिखें।

यूनिट—IV

7. यूरोपीय संघ की सफलताओं और चुनौतियों के बारे में लिखो।

अथवा

8. सुरक्षा परिषद के संगठन, शक्तियां और कामों के बारे में विस्तार से लिखो।